

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA ȘI PERFECȚIONAREA AVOCAȚILOR

EXAMEN ABSOLVIRE
SESIUNEA NOIEMBRIE 2015

Drept european al drepturilor omului

Speta 1

În ianuarie 2005, B. introduce o acțiune în revendicare în contradictoriu cu Banca Națională a României, solicitând restituirea a 3 monede de aur care fuseseră confiscate în 1964. Reclamantul arăta că decretul în baza căruia se realizase confiscare nu respecta Constituția din 1950 care prevedea că proprietatea privată este respectată, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În condițiile în care reprezentantul Băncii nu s-a prezentat în instanță, deși Banca fusese legal citată la fiecare termen de judecată, instanța a admis acțiunea reclamantului, cu motivarea că s-a făcut dovada confiscării monedelor și că, în conformitate cu legislația pertinentă de la momentul confiscării, ele erau predate Băncii Naționale; de asemenea, Decretul în baza căruia se dispusese confiscarea lor nu respecta Constituția din 1950 și, în consecință, nu putea reprezenta o bază legală pentru confiscare. În aceste circumstanțe, instanța a apreciat că Banca nu a dovedit că deține monedele cu titlu și a dispus restituirea acestora către reclamant. Sentința a rămas definitivă prin neapelare în decembrie 2005.

În februarie 2006, B. a notificat Banca, prin executor judecătoresc, să procedeze la restituirea bunurilor. Demersurile reclamantului de a obține monedele au rămas fără răspuns până în octombrie 2006, când Banca a comunicat că bunurile nu au putut fi identificate și că, în consecință, nu poate proceda la executarea hotărârii. La o nouă cerere de executare din ianuarie 2007, banca a răspuns în iulie 2007 că bunurile nu se află în posesia sa, ci într-un depozit la care nu poate avea acces, pentru moment. La următoarea cerere de executare din august 2007, Banca a comunicat în ianuarie 2008 că, în urma ultimelor cercetări efectuate, reiese că monedele nu mai există în materialitatea lor, fiind topite încă din martie 2005 și că, în consecință, nu poate proceda la restituire.

În februarie 2008, în termen de 15 zile din momentul în care a luat la cunoștință de hotărârea rămasă definitivă, procurorul competent a introdus o cerere de revizuire a hotărârii judecătorești de restituire, în temeiul articolului 322 punctul 6 din codul de procedură civilă, susținând că Banca Națională nu s-a apărat deloc.

Instanța, constatând că este aplicabil cazul prevăzut la art. 322 pct. 6, a admis cererea de revizuire, a desființat hotărârea și a reluat judecarea acțiunii în revendicare. Banca a trimis la dosar adresa din ianuarie 2008, arătând că bunurile nu mai sunt în posesia sa fiind topite în martie 2005 conform Deciziei Organismului de Topiri anexată. Prima instanță a respins acțiunea în aprilie 2009 arătând că reclamantul nu a făcut dovada că monedele continuau să existe și se aflau în continuare în posesia Băncii.

În apel, reclamantul a arăta că Decizia trimisă de Bancă avea o data de 15 martie 2005 trecută cu pixul, părând să fie înscrisă ulterior, și a solicitat instanței să oblige Banca să prezinte Registrul Deciziilor de Topire din martie 2005 pentru a se verifica faptul că monedele fuseseră într-adevăr topite la acel moment, arătând că bănuia că Decizia trimisă de Bancă fusese redactată pro cauza, în cursul procesului. La termenul din iunie 2010, instanța a admis inițial cererea reclamantului; la termenul următor, în octombrie 2010, instanța a revenit, decidând că Banca nu

trebuie să prezinte Registrul pentru că, în absența unei plângeri penale pentru fals, formulată de reclamant împotriva Băncii, se consideră că decizia care poartă data de 15 martie 2005 a fost într-adevăr emisă la acea dată. Noua poziție a instanței s-a datorat, în principal, prezentării de către Bancă a două fotocopii, una a unui extras nedatat de procesul-verbal încheiat la întrunirea din 15 martie 2005 a Departamentului de Topire, care descrie procedura care a condus la decizia în chestiune, iar cealaltă a unei alte pagini a acestui proces-verbal, fără nici o legătură cu cauza reclamantului. Ambele pagini purtau ștampila Băncii și semnătura secretarului acesteia, cu mențiunea "copie certificată". Nu rezulta clar din aceste documente câte pagini are respectivul proces-verbal, cine l-a semnat sau cine a votat la respectiva întrunire. La același termen, instanța a respins acțiunea reclamantului, reținând că reclamantul nu a dovedit că monedele mai există în materialitatea lor, astfel încât nu se putea admite acțiunea în revendicare.

În noiembrie 2011, recursul reclamantului a fost respins de instanța supremă care a arătat că hotărârile atacate sunt legale și temeinice și că, oricum, indiferent de dificultățile reclamantului de a proba existența monedelor, acțiunea în revendicare imobiliară se prescrie în 30 de ani, termen scurs în cauză.

Vi se solicită să identificați:

Lucrare profesională nr. 1: Analizați, în vederea sesizării Curții, pentru fiecare stadiu al procesului și fiecare nivel de jurisdicție, situația domnului B. din perspectiva articolului 6, presupunând că toate condițiile de admisibilitate sunt îndeplinite.

Lucrare profesională nr. 2: Analizați, în vederea sesizării Curții, situația domnului B. din perspectiva articolului 1 al Protocolului nr. 1, presupunând că toate condițiile de admisibilitate sunt îndeplinite.

Speta 2

I.V. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de violare de domiciliu și vătămare corporală gravă, reținându-se că în data de 1 iulie 2006 a pătruns în curtea lui G.P., prin escaladarea gardului împrejmuitor, după ce G.P. refuzase să îi deschidă poarta. Odată în curte, pe un ton ridicat, I.V. i-a cerut lui G.P. să îi restituie uneltele de tâmplărie pe care pretindea că i le împrumutase. G.P. i-a cerut insistent, în prezența vecinilor săi A.V., I.G. și O.E. să părăsească curtea sa. Ulterior, la 12 iulie 2006, întâlnindu-l pe G.P. în piața satului, I.V. l-a abordat reiterând solicitarea de restituire a uneltelor de tâmplărie și față de refuzul lui G. P., i-a aplicat o lovitură în față cu o greblă, atingând ochiul drept al lui G.P. Deși transportat la spital, G.P. și-a pierdut ochiul drept.

Prin rechizitoriul întocmit la data de 15 mai 2011, parchetul a reținut că G.P. a depus plângere pentru pătrunderea lui I.V. fără drept în curtea sa și pentru pierderea vederii sale; în etapa de urmărire penală au fost audiați martorii A.V., I.G. și O.E., vecini ai lui G.P. dar și martorii G.C., L.M. și M.R., aflați în piață la momentul incidentului în urma căruia G.P. a fost lovit.

În fața primei instanțe, sub președinția de ședință a judecătorului D.D., au fost audiați I.G., O.E., G.C. precum și inculpatul I.V. și partea vătămată G.P; după audierea acestora, având în vedere aprobarea cererii de transfer la o altă judecătorie a lui D.D., cauza a fost redistribuită judecătorului B.B. După audierea martorilor L.M. și M.R., instanța a constatat încheiată cercetarea judecătorească și a declarat cauza în stare de judecată, dând cuvântul pe fond; I.V. a avut ultimul cuvânt, clamându-și nevinovăția. După două amânări de pronunțare, la 30 mai 2012, judecătoria l-a condamnat pe I.V. pentru săvârșirea infracțiunii de violare de domiciliu, dar l-a achitat pentru săvârșirea celei de vătămare corporală gravă, apreciind, față de declarațiile martorilor A.V. și O.E. că inculpatul I.V. a pătruns în curtea părții vătămate în ciuda refuzului

acesteia de a-i permite accesul, iar modalitatea de pătrundere indica că inculpatul înțelesese caracterul neechivoc al refuzului părții vătămate de a-i deschide poarta. Cu privire la săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală gravă, prima instanță a apreciat, față de declarațiile martorului G.C., potrivit cu care grebla a atins razant șoldul drept al părții vătămate, dinții greblei înfigându-se în buzunarul pantalonului lui G.P., care prin mișcări repezite și necontrolate a apucat unealta pentru a elibera pantalonii și în acest fel coada greblei i-a atins ochiul drept, că se impune achitarea lui I.V. Declarațiile lui M.R. și L.M., potrivit cu care lovitura aplicată de inculpat părții vătămate G.P. a vizat lovirea acestuia în zona feței, prin mânguirea greblei astfel încât coada acesteia a atins ochiul drept al părții vătămate au fost înlăturate ca fiind necredibile.

Atât parchetul cât și inculpatul I.V. au declarat apel, I.V. criticând soluția primei instanțe, care și-a bazat concluziile pe declarații date în faza de urmărire penală și în fața judecătorului D.D. și a solicitat audierea de către instanța de apel a tuturor celor 3 martori prezenți la incidentul din curtea lui G.P. Instanța a admis parțial solicitarea reclamantului și a dispus citarea lui A.V., dat fiind că acesta nu fusese audiat de către instanță. Având în vedere că documentația s-a întors cu mențiunea că persoana citată nu mai are domiciliul la adresa indicată, I.V. a solicitat instanței să ceară relații cu privire la noul domiciliu al lui A.V. la departamentul competent privind evidența populației, însă instanța a apreciat că reaudierea lui A.V. nu este utilă cauzei; pe baza probelor aflate la dosar, și după ultimul cuvânt al reclamantului, la data de 23 decembrie 2013, instanța de apel a admis apelul, a pronunțat încetarea procesului penal, pentru intervenția prescripției în ceea ce privește infracțiunea de violare de domiciliu și l-a condamnat pe I.V. pentru săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală gravă. Instanța de control judiciar a apreciat că este indubitabil că inculpatul a pătruns fără drept în curtea împrejmuită a părții vătămate, deși refuzul acesteia de a-i permite accesul a fost neechivoc exprimat, însă față de intervenția prescripției I.V., deși a săvârșit fapta, nu mai poate fi tras la răspundere penală. Referitor la stabilirea situației de fapt, instanța a arătat că atât declarațiile martorilor A.V., în ciuda faptului că aceasta este dată în fața procurorului, O.E. și I.G. dar și ale inculpatului și părții vătămate oferă elemente concordante care au permis stabilirea modului în care s-au petrecut evenimentele. Cât privește săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală gravă, instanța a subliniat caracterul determinant al declarațiilor lui M.R. și L.M., situați cel mai aproape în piață de inculpat și partea vătămată, care au descris dinamica incidentului de o manieră coerentă, credibilă și sinceră, și a reiterat concluziile de lipsă de credibilitate și chiar de ficțiune ale mărturiei lui G.C.

I.V. a declarat recurs, la 8 ianuarie 2014, solicitând achitarea sa pentru săvârșirea infracțiunilor de violare de domiciliu și vătămare corporală gravă; referitor la intervenția prescripției, el a arătat că modalitatea de motivare a instanței de apel transmite convingerea privind vinovăția sa, deși a constatat că nu mai poate fi tras la răspundere penală; de asemenea el a criticat demersul instanței de apel, care nu l-a audiat. După 5 termene de judecată, acordate toate pentru a face posibilă audierea lui I.V., care nu a fost prezent la nicio ședință de judecată, cu motivarea că unele obligații profesionale nu îi permit deplasarea la sediul instanței dar că stăruie în audierea sa la un alt termen, recursul său a fost respins la 7 ianuarie 2015. Decizia a fost motivată la 15 iulie 2015; potrivit hotărârii, după expunerea soluțiilor instanțelor inferioare și a motivelor de recurs, instanța de recurs constată că susținerile inculpatului sunt neîntemeiate și trebuie respinse în temeiul dispozițiilor Codului de procedură penală.

Pe 10 iulie 2015 I.V. prin avocatul său se adresează Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

Lucrare profesională nr. 3: Vă solicităm să redactați o lucrare profesională în care să analizați dacă plângerea lui I.V. cu privire la încălcarea articolului 6 pe latură penală din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale îndeplinește condițiile de admisibilitate și de fond; vă rugăm să motivați având în vedere toate dispozițiile pertinente ale articolelor 6, 34 și 35 din Convenție precum și jurisprudența CEDO pertinentă.